

7. Зборовський, А. (2017). *Пошепки і вголос*. URL: <http://svitlytsia.crimea.ua/?section=article&artID=19232>.
8. Лащенко, С. (2012). *Темряву шаблоюкою не здолаєш...* URL: <http://svitlytsia.crimea.ua/?section=article&artID=9930>.
9. Налимов, В. В. Рациональное в иррациональном. *Человек*. № 4. 1991. С. 25–35.
10. Панова, О. Б. Искусство как универсальный язык культуры: современные контексты, проблемы и перспективы исследования. *Вестник Томского государственного университета*, 2014. № 379. С. 92–104.
11. Тиллих П. *Любовь, сила и справедливость. Онтологический анализ и применение к этике*. М. ; СПб., 2015. 128 с. URL: <http://fictionbook.ru/static/trials/12/15/67/12156775.a4.pdf>.
12. Хайдеггер, М. *Время и бытие: статьи и выступления / пер. с нем.* Санкт-Петербург, 2007. 621 с.

УДК 821.161.2'06-3.09

Підодвірна Марія
аспірант Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
(Тернопіль, Україна)
e-mail: pidodvirna@gmail.com

НЕНАДІЙНА РОЗПОВІДЬ «РОЗДВОЄНОГО» НАРАТОРА В НОВЕЛІ М. ХВИЛЬОВОГО «Я (РОМАНТИКА)»

У статті досліджено ненадійну розповідь «роздвоєного» наратора в новелі М. Хвильового «Я (Романтика)». Зроблено спробу пояснити феномен ненадійного розповідача та естетичні ефекти, що виникають при цьому. З'ясовано основні зображальні засоби конструювання текстового простору новаторського типу.

Ключові слова: ненадійний наратор, «роздвоєний» тип свідомості, проза, М. Хвильовий.

Pidodvirna Mariia. Unreliable narrative of the «split» of narrator in the short story by M. Khvylovyy «I (Romantic)»

The article deals with the narrative analysis of M. Khvylovyyov's novel «I (Romantic)». In the work there is a «bifurcated» narrator, who creates two plot lines, according to the roles that they perform – a man and a chekist. The peculiarities of the phenomenon of an unreliable narrator, his discourse and the effects that arise in this case are investigated.

Narator is the true subject of the presentation in a literary work. One of the signs of experimentally writing the 20-ies of the twentieth century. There is an active presence of the narrator. Thus, the article deals with this instance in detail, because in the narrative the narrator is both a character of the artistic world. In parallel, there are two subjects: the first one tells us about moral tests and spiritual torments, the second – about the formation of the communist and the crime of ideology. The category of doubt has become global forms. The recipient from the first to the last sentence is accompanied by contradictory feelings, since the offender is formed a positive attitude. The phenomenon of an unreliable narrator is that the means of romanticism I do not cause a negative attitude. The narrator does not conceal the terrible facts of mass murder, but the reader does not condemn him. It was investigated that in this narrative strategy, the ideological position of the narrator is distanced from the position of the author. Humanistic questions are emerging in the first place.

M. Khvylovyy stands out for his original approach to literature. Novel «I (Romantic)» is marked by innovations in the narrative organization. In the course of the study, it was found that a narrator with dual consciousness functions in the text, which provokes its unreliability. Understanding the above-mentioned phenomenon allows you to identify the meanings and activate the reader's authority.

Key words: unreliable narrator, «bifurcated» narrator, prose, M. Khvylovyy

Постановка наукової проблеми та її значення. Перша третина минулого століття характеризується змінами в естетичній площині та експериментуванням із формою та наративною організацією тексту. М. Хвильовий, який чи не одразу опинився у центрі літературного життя Харкова, авторитетно та голосно заявляв, що українська культура має свій окремий вектор розвитку. Надзвичайно важливим у біографії є 1923 рік: М. Хвильовий один з очільників «Гарту», а збірка «Сині етюди» принесла справжню популярність письменнику, якого почали називати «основоположником нової української літератури ХХ століття». Він відстоював та пропагував ідею незалежної національної

літератури. І саме в цей час М. Хвильовий відчув великий розкол душі, побачивши справжнє обличчя комуністичного режиму. У 1924 році виходить у світ новела «Я (Романтика)», після якої починають говорити про роздвоєність особи автора.

Психологічний феномен «роздвоєння» став об'єктом уваги багатьох мислителів 20-х років минулого століття. Дехто пов'язує проблему психологічного двійництва з конструюванням нового типу героя, а, наприклад, Г. Грабович дивиться на проблему в контексті самовираження автора. «Роздвоєний» наратор – це, передусім, носій роздвоєної свідомості, душевного розладу. Глибока травма порушує психологічну цілісність особистості. Післяреволюційний час спочатку приховано стає найбільш кризовим і небезпечним для вже травмованої людини. Сам М. Хвильовий вважав: «Коли ти революціонер – ти не раз розкоlesh своє «Я»» [Хвильовий 1995, с. 523]. Підтримуємо думку про те, що письменники використовують цей прийом «не лише для показу впливу кризової доби на особистість, а й для маскування заборонених тем, задля експериментів із формою, втілення популярних філософських ідей» [Лапушкіна, Журавльова 2015]. Враховуючи вище зазначене, вважаємо доцільним розглянути творчість письменника крізь призму теорії ненадійної нарації, щоб краще зрозуміти ідейне навантаження твору.

Сучасне українське літературознавство широко використовує наратологічну методологію при аналізі текстів. Творчість М. Хвильового досліджували В. Агеєва, Г. Грабович, Т. Гундорова, М. Жулинський, М. Ільницький, С. Павличко. Особливо цінною та ґрунтовною є робота Л. Плюща «Його таємниця, або, «Прекрасна ложка Хвильового», який розглядає філософію життя та творчості письменника. Інтертекстуальність художнього світу М. Хвильового досліджувала Т. Бондарева [Бондарева 2016]. Дослідниця окреслила головні тенденції в літературознавчій рецепції творчості М. Хвильового, виділила механізми інтеграції різноманітних текстів та особливості їх впливу на художній світ письменника. М. Руденко провела наративний аналіз творчості письменника [Руденко 2003]. У своїй роботі вона розглядає різні типи нараторів і описує специфіку їх функціонування у творах М. Хвильового. Науковець говорить про ускладнені наративні структури та особливості функціонування невротичного та шизофренічного дискурсів. Вагомим дослідженням є монографія Юрія Безхутрого «Хвильовий: проблеми інтерпретації» [Безхутрий 2003]. Попри наявність різноманітних наукових студій, вважаємо доречним аналіз новаторської викладової манери автора. Мета статті – проаналізувати ненадійну розповідь «роздвоєного» наратора новели «Я (Романтика)». При аналізі опиратимемось на когнітивну концепцію ненадійної нарації німецького наратолога А. Нюннінга [Nünning, 1997, 1998].

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Починається твір з присвяти «Цвітові яблуні» М. Коцюбинського, яким письменник захоплювався ще з юності. Багато літературознавців прослідковують вплив найвідомішого українського імпресіоніста на М. Хвильового (Т. Бондарева, О. Бродська, В. Марко, А. Меншій) та потужний інтертекстуальний зв'язок. Обое віддають перевагу фіксації враження, асоціативності, відмовляючись від розгорнутої сюжетності; обое були проти примітивізації та вульгаризації в літературі. Загалом М. Хвильовий підтримав і продовжив ідею реформаторства М. Коцюбинського в напрямку модерної європейської прози. Тема смерті звучить в творчості обое письменників. Слід зазначити, що у ХХ столітті змінюється ставлення до відмови від життя. Самогубство розглядають як одну з можливостей існування. Ця тенденція прослідковується ще від давньогрецької міфології і до творчих шукань письменників-модерністів, а пізніше і постмодерністів. За словами О. Забужко, самогубство «за умов творчої несвободи завжди набуває у виконанні письменника також і естетичного значення. Крайній, розпачливий жест вільного вибору, підстанова себе – тілом – на місце незреалізованого героя [Забужко 2012, с. 244]. Цікаво, що письменниця розглядає самогубство як текст. М. Хвильовий продовжив осмислення мотиву смерті і випробовував у творах останні ідеї часу. Подібно душі батька, в якого помирає дитина, душа Я роздвоюється. Персонаж Коцюбинського – батько і митець, персонаж Хвильового – людина і чекіст. Ця присвята налаштовує читача ширше відкрити очі на зображуване.

Пролог-присвята оповитий лірико-романтичним настроєм та вводить читача у складний внутрішній світ Я. Далі ідуть три частини, три стани-саморефлексії головного персонажа. Час дії – переважно темна ніч. Місце дії – здебільшого графський маєток. Оповідач гомодієгетичний в екстрадієгетичній ситуації – розповідає власну історію. Фокалізація – внутрішня, а темп розповіді швидкий та динамічний (сцени переплітаються з тривалими паузами). Нарация відображає потік свідомості, де роздуми доповнюються враженнями. Важливу роль відіграють багаторазові повтори, як от: «м'ятежний син», «зажурна мати», «тьма», «глуха канонада», що наростає упродовж твору, «вартовий з дегенератською будівлею черепа», «сторож моєї душі», «образ моєї матері», «чорний трибунал комуни». Також є багато сталих виразів, наприклад: «Мати каже, що я (її м'ятежний син) зовсім замучив себе» [Хвильовий 1990] – вперше зустрічаємо в пролозі, вдруге в домі матері,

«де пахне м'ятою...та чути гуркіт задушевного грому» [Хвильовий 1990], втретє у сцені вбивства. Відчуваючи людське у собі, Я хоче «плакати дрібненькими сльозами – так, як у дитинстві, на теплих грудях» [Хвильовий 1990], цей вираз повторює перед самим розстрілом матері. Друга частина закінчується триразовим повтором «Я йшов в нікуди»; після динамічного опису боїв, Я двічі повторює «...і я остаточно збився з ніг!». Також двічі доктор Тагабат повторює одну і ту ж репліку «Ну, і що ж? Добре!», коли Я говорить, що через годину мусить ліквідувати останню партію засуджених, серед яких є його мати; повтори, які стосуються ситуації розстрілу черниць: «І тоді ж, пам'ятаю, спалахнули короткі вогні: так кінчали з черницями. І тоді ж, пам'ятаю – з бору вдарив у тривогу наш панцерник» [Хвильовий 1990, с. 338].

Звернімо окремо увагу на кожну з частин. Перша розпочинається динамічним зображенням атак, боротьби, ворожих полків, наростаючої грози. Поданий детальний опис основної локації – будинку розстріляного шляхтича. Описуючи інтер'єр фантастичного палацу, Я відкриває глибини душі та говорить ключову фразу: «І я, зовсім чужа людина, бандит – за одною термінологією, інсургент – за другою, я просто і ясно дивлюсь на ці портрети і в моїй душі нема й не буде гніву. І це зрозуміло: – я чекіст, але і людина». [Хвильовий 1990, с. 323]. Наратор закликає дивитись ширше. Чекіст – це роль така, але в ньому ще жевріє вогник гуманізму. Читача від першого до останнього речення супроводжують суперечливі відчуття, адже до злочинця, убивці формується позитивне ставлення. Феномен ненадійного розповідача полягає в тому, що засобами романтизації Я не викликає до себе негативу. Я-наратор не приховує жахливих фактів масових убивств, але читач його не засуджує. Г. Грабович вважає, що «практично всі головні персонажі у прозі Хвильового, тобто ті, що несуть катектичну лінію наративу, у свій спосіб свідомі виконання ролі. Найвідвертіша арткляція паралітичного й навіть маніякального, чи істеричного сенсу ролі трапляється в оповіданні «Я (Романтика)» [Грабович, 2005].

Історію формують події, що відбувалися неодноразово. Так бувало: чорний трибунал комуні розглядає сотні справ, відбирає тисячі життів. Знаходимо у тексті підтвердження: «Увага! На порядку денному діло крамаря ікс!», наступний фрагмент, коли Я допитує «жінчину в траурі й мужчину в пенсне»: «Я: - Ваша фамілія? – Зет! – Ваша фамілія? – Ігрек! ... – Де вас забрали? – Там-то! – За що вас забрали? – За те-то!...» [Хвильовий 1990, с. 329]. Наратор подає узагальнений архетип подій. Усі, хто попадав під підозру влади, були жорстоко засуджені до розстрілу без суду і слідства. Як тільки Я виголосив чергову голосну промову і на одному подиху приговорив матір трьох дітей та її супутника до розстрілу, увійшов дегенерат з проханням розглянути позачергову справу версальців-черниць, які вели антиагітаційну роботу проти комуні. І тут Я каже: «Я входить у роль». А перед розглядом вище описаної справи Я-наратор признається: «Ми часто ухилялися доглядати розстріли» [Хвильовий 1990, с. 329]. Тобто, при всякій можливості, вони уникали цього страшного дійства. Це чіткі сигнали для реципієнта, які заставляють дистанціюватись від ролі чекіста в людське. Між рядками Я-наратор говорить, що завжди шукає нагоди не брати участь в масових убивствах і просить читача врахувати його намір і внутрішній світ. Наратор показує контраст Я з дегенератом – вірним вартовим, моральним виродком революції.

У кінці першої частини чітко простежується невідповідність, «роздвоєність» душі, в якій живе Божа мораль та почуття обов'язку перед комуністичною владою. Вдома, де безіменного чекіста ніхто не бачить і не чує, він називає матір «частиною мого власного злочинного «я», якому я даю волю. Тут у глухому закутку, на краю города, я ховаю від гільйотини один кінець своєї душі» [Хвильовий 1990, с. 327]. Та темні сили перемагають, в «тваринній екстазі» голова чорного трибуналу говорить: «– Кому потрібно знати деталі моїх переживань? Я справжній комунар. Хто посміє сказати інакше?» [Хвильовий 1990, с. 328]. І одразу ж наболіло: «Невже я не маю права відпочити одну хвилину?» [Хвильовий 1990, с. 328]. Вся ця сцена, ці надривні внутрішні діалоги з собою, подвійність душі, однак, викликають однозначну реакцію – співчуття.

Звернімо увагу на поведінку головного героя, коли натовп черниць загнали в кабінет: «Я рішуче повертаюсь і хочу сказати безвихідне: – Розстрілять! Але я повертаюсь і бачу – прямо переді мною стоїть моя мати, моя печальна мати з очима Марії» [Хвильовий 1990, с. 331]. Розуміємо, що вибору у чекіста, руками якого влада здійснювала великі злочини, не було. Він діяв з дня у день за єдиним сценарієм – розстріляти. Видавши свою слабкість, його одразу ж найменували зрадником комуні. Думки переповняють його і він не знає, що «мусить» робити. Тверезі висновки в кінці сцени про шлях в нікуди показують безвихідність ситуації та неспроможність солдата революції змінити дії: «Розколось моє власне «я». І я голови не загубив. Мислі різали мій мозок. Що я мушу робити? Невже я, солдат революції, схиблю в цей відповідальний момент? Невже я покину чати й ганебно зраджу комуну?» [Хвильовий 1990].

Остання частина найбільш драматична. Я не відрізняє дійсність від галюцинацій. У цей незабга-ненний час надлому він «пізнає себе нікчемною людиною» і знову відчувається беззахисною дити-

ною. І ось кульмінація – син вбиває матір. Ішла гроза. Збайдужіла реакція сина дає знати, що перед нами комунар. Ми бачимо стан зміненої свідомості, яку супроводжує темрява.

Головним ресурсом зміненого ставлення до персонажа є інший контекст – гуманістичний. Наратор розповідає історію чекіста і він правдивий у фактах, але ми можемо назвати цю інстанцію ненадійною, тому що глибин душі читача торкається інша історія – історія людини, яка була змушена діяти за чужим сценарієм. Саме тому реципієнт відчитує внутрішні пориви Я, муки совісті і намагання врятувати людське в собі. Я усвідомлює свою роль ката і весь жах, що коїться довкола. І той, хто за волею обставин став псом революції не має права на свою думку, адже партія вже все придумала і диктує власні правила й інструкції: вбивати незадумуючись, сліпо проповідувати ідеї комунізму, а значить, виховувати в собі жорстокість, фанатизм, який в результаті подають на романтизованому тлі підмінених істин. Основним інструментом для зміни на позитивне ставлення до Я є створення романтичного ореолу революції, шляхом інтерпретації події в контексті Паризької революції 1871 року, на що вказує використання наратором таких термінів як «інсургенти» та «версальці». Історичні алюзії вживаються з метою поставити революцію у контекст визначних подій світової історії. Також до основних стилевих ознак відносимо розповідь від першої особи, лірико-орнаментальну манеру письма, глибокий психологізм, лаконізм, драматизм, символічність образів, часові зміщення. Неабияке значення має ефект п'єси: чіткий перелік дійових осіб, репліки, ремарки, сцени і т. п.; підкреслення рольової гри; невідповідності між зовнішнім та внутрішнім світом. Реципієнт повністю має доступ до свідомості Я і бачить всю трагічність цієї особи, яка є маленьким механізмом великого зла.

У М. Хвильового був особливий мотив для написання таких текстів. Багато творів письменника – автобіографічні, але не у традиційному визначенні цього поняття. Він відкриває біографію душі, переживань та переконань у сходженні до вищої мети. М. Хвильовий був письменником, який страждав від своєї малості перед грандіозністю задуму. Він був свідком великих подій в історії, про які не міг мовчати: «Я наливаю себе вишневим соком моєї муки і молюся, щоб Боженька зробив мене генієм, щоб я міг про це розказати» [Хвильовий 1990]. М. Хвильовий був культурним націоналістом, який хотів жити і творити по-новому. Його орієнтація на «психологічну Європу» була спрямована на розкриття в українцях європейської індивідуальності, позбавлення комплексу меншовартості та культивування вічних цінностей старого світу. Про це говорить Леонід Плющ у своїй праці «Його таємниця або «прекрасна ложа» Хвильового» [Плющ 2018]. Літературознавець вважає, що ключем, який розкриває зашифровані образи та символи у творах М. Хвильового є антропософія – релігійно-містичне світобачення, яке заснував німецький філософ Р. Штайнер з метою відкрити загалом методи саморозвитку та духовного самопізнання за допомогою мислення людини. Пізніше антропософія отримала назву «наука про дух» і мала чимало прихильників у Європі та Україні. М. Хвильовий відкриває свій складний та суперечливий світ і показує вмілому читачеві, що найважливіші зміни мають відбуватися на рівні внутрішнього людського «Я». Але це зовсім не легкий процес. Він постійно апелює до пильності читача. Це пряма вказівка на підтекст, який відкривається тим, хто вміє бачити і чути. За свої політичні погляди письменника не раз критикували, що не могло не гнітити. Та у 1924 році в автобіографії для партійних органів він писав, що впевнено називає себе комунаром, а не комуністом і просить взяти до уваги цей факт. Вважаємо, що натяк більш ніж прозорий.

Висновки. Зважаючи на вище сказане, можемо стверджувати, що М. Хвильовий виділяється своїм оригінальним підходом до літератури. Нова «Я (Романтика)» не позбавлена автобіографізму. Вона доводить, що автор не мав ілюзій щодо більшовизму. У ході дослідження з'ясовано, що у тексті функціонує наратор з «роздвоєною» свідомістю, що провокує його ненадійність. Особливий ефект творить той факт, що Я адекватно оцінює події, відтак, духовна боротьба та морально-етичні випробування набувають гострих форм. Весь трагізм полягає в тому, що шансів на інакшість у Я не було. Іти проти системи означало раптову смерть, натомість, Я вбивав себе поступово. «У соціальному контексті, роль є тим, що тобі виділяють – із наступним всеохопним почуттям безпорадності та інфантильності» [Грабович 2005]. Безіменний голова трибуналу в усій ситуації не бачив іншого виходу. Тоді перед його очима проноситься темна історія цивілізації, яка будувалась на людських кістках та ріках крові. Він остаточно і безповоротно втягнений у злочинний вир і його м'ятежна душа не сподівається на виправдання, та в підсумку, отримує його від читача. М. Хвильовий своїм життям і самопожертвою взиває до самосвідомості нації, яка своєю життєдайною енергією повинна оновити новітню культуру всього людства. Тож важливо прочитати тайнопис творів письменника, щоб повністю розшифрувати його послання, і в наборі ключів для увиразнення смислів фігурує феномен ненадійного розповідача.

ЛІТЕРАТУРА

1. Агеева, В. Микола Хвильовий. *Гроно нездоланих співців: Літературні портрети українських письменників ХХ століття*. Київ, 1997. с. 112–123.

2. Безхутрий, Ю. Микола Хвильовий: проблеми інтерпретації : монографія. Харків : Фоліо. 2003. 495 с.
3. Бондарева, Т. (2016). Структура художнього світу Миколи Хвильового: інтертекстуальний аспект. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Bondariewa_Tetiana/Struktura_khudozhnoho_svitu_Mykoly_Khvylovoho_intertekstualnyi_aspekt.pdf (дата звернення 02.05.2019).
4. Грабович, Г. Тексти і маски. Київ, 2005. 312 с.
5. Гундорова, Т. Проявлення слова. Дискусія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. Львів, 1997. 297 с.
6. Жулинський, М. Талант, що прагнув до зір: З приводу віднайдених передсмертних записок Миколи Хвильового. Літературна Україна. 1989 17 серпня. С. 6.
7. Забужко, О. (2012) З мапи книг та людей : зб. есеїстики. Кам'янець- Подільський : Meridian Czernowitz, ТОВ «Друкарня «Рута»». 376 с.
8. Льницький, М. Полеміка футуристів з Хвильовим у період Політфронту. *Записки НТШ. Праці філологічної секції*. Т. ССХХІ. Львів, 1990. С.136–156.
9. Лапушкіна, Н. П., Журавльова, В. В. (2015) «Розірваність» особистості як шлях до пошуку власного «Я» у прозі 20-х років ХХ століття. URL: <http://litzbirnyk.com.ua/wp-content/uploads/2015/12/30.16.15.pdf> (дата звернення 01.05.2019).
10. Павличко, С. Дискурс модернізму в українській літературі. Київ, 1997. 360 с.
11. Плющ, Л. Його таємниця, або «Прекрасна ложа» Хвильового. Київ, 2018. 800 с.
12. Руденко, М. Наративна типологія прози Миколи Хвильового. Монографія. Тернопіль, 2003. 88 с.
13. Хвильовий, М. Поезія. Оповідання. Новели. Повісті. Київ, 1990. 650 с.
14. Хвильовий, М. Новели, оповідання. Повість про санаторійну зону. Вальдшнепи: роман. Поетичні твори. Памфлети / за ред. М. Г. Жулинського. Київ : Наук. думка, 1995. 816 с.
15. Nünning, A. (1997) But why will you say that I am mad?' On the Theory, History, and Signals of Unreliable Narration in British Fiction. *Arbeiten aus Anglistik und Amerikanistik*. Bd. 22. P. 83–105.
16. Nünning, A. (1998). Unreliable Narration: Studien zur Theorie und Praxis unglaubwürdigen Erzählens in der englischsprachigen Erzählliteratur. Ed. Ansgar Nünning. Trier: WVT, 3–40.

УДК: 821.133.1 Гі де Мопассан: 159

Віктор Прутуляк
кандидат філологічних наук, старший викладач,
старший викладач кафедри германських мов
і зарубіжної літератури Кам'янець-Подільського
національного університету імені Івана Огієнка
(Кам'янець-Подільський, Україна)
e-mail: arslongavitabrevis@ukr.net
orcid.org/0000-0001-6102-8750

ПСИХОЛОГІЧНА МОТИВАЦІЯ ДІЙ ПЕРСОНАЖІВ У НОВЕЛАХ ГІ ДЕ МОПАССАНА

У статті звертається увага на своєрідність художнього психологізму у новелістиці Гі де Мопассана, на майстерність автора у змалюванні внутрішнього світу людини та мотивації вчинків і поведінки героїв. Основний акцент робиться на сукупності форм та прийомів художнього психологізму у структурі новел Гі де Мопассана.

Ключові слова: психологізм, внутрішній світ героя, психологічна новела, індивідуальність.

Prytulyak Victor. *Psychological motivation of character's activities in Maupassant's short stories.*

The article deals with the phenomenon of artistic psychology as one of the forms of the artistic literature and is dedicated to the research of the means of psychological narration in Maupassant's short stories. The analysis focuses exactly on the Maupassant's psychological stories. The main attention in the article is focused on the combination of forms and techniques of artistic psychology in the structure of the works by Maupassant. Thus it promotes the deeper and more precise reveal of the character's inner world and psychological states. It ranks high among the literary means aimed at engraving the instant mood, unstable feelings, emotions and perpetual variations in a person's world reception.

Trying to recreate the inner world of a person, the writer turn to the genre of a short story, in which the poetics of psychology becomes dominant. The dynamic form of the story allows us to respond to changes in society, reflecting on social and psychological conflicts, is a field, in which new or transformed artistic techniques are effectively used.